

Ceļu satiksmes drošības būtisko veiktspējas indikatoru projekta rezultāti un “Nulles vīzijas” (Zero Vision) pamatprincipi un īstenošana Latvijā.

Aivars Aksenoks, CSDD valdes loceklis

Juris Kreicbergs, CSDD statistikas datu apstrādes vadītājs

No Ceļu satiksmes drošības plāna 2021. - 2027. gadam

Plāns izstrādāts, lai sasniegtu «ES ceļu satiksmes drošības politikas pamatnostādnes 2021.-2030.gadam - nākamie soļi ceļā uz Nulles Vīziju» izvirzītos rezultātus:

- bojā gājušie 2030./2020. – samazinājums par 50 %;
- 2027. gadā samazinājums par 35%;
- 2050. gadā tuvu 0 bojāgājušiem.

Nulles Vīzija ("Vision Zero" - angļu valodā) ir daudznacionāla ceļu satiksmes drošības koncepcija, kuras mērķis ir izveidot ceļu satiksmi, kurā

- nenotiktu ceļu satiksmes negadījumi ar bojāgājušiem;
- personas negūtu nopietnus ievainojumus.

“Ceļu satiksmē nevienam nav jāiet bojā
un nevienam nav jātiek smagi ievainotam”

1997

“No one shall be killed
or seriously injured within
the road traffic system.”

Nulles vīzija

	Tradicionāla pieeja	Nulles vīzija
Kas ir problēma ?	Negadījumi	Bojā gājušie un smagi ievainotie

Katru reizi, kad

- **runājam** par ceļu satiksmes drošību,
- **klausāmies** par ceļu satiksmes drošību,
- **izstrādājam** risinājumu ceļu satiksmes drošībai:

- **nedomājam** par negadījumu skaitu,
- **nepieminam** negadījumu skaitu,
- **apskatām** risinājumus, kas novērš bojāgājušos un smagi cietušos.

Kāpēc iet bojā un ir smagi cietušie ceļu satiksmē

	Tradicionāla pieeja	Nulles vīzija
Kas rada problēmu ?	Cilvēciskie faktori	Cilvēki kļūdās. Cilvēki nav izturīgi.

Mēs meklējam

- Kas un ko **pārkāpa**, kāds **sods** pienākas

Vajadzētu

- Kā varēja **samazināt iespēju** kļūdīties ?
- Vai tika ievērots, ka cilvēki šādas **slodzes nespēj izturēt** ?

Kļūdas pieļauj

Vadītājs

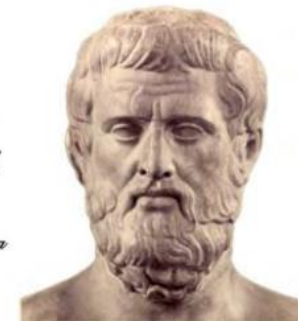
- Brauca pārguris
- Domāja par citu
- Neizprata situāciju
- Bija aizmirsis
- Bija pieradis
- Pārvērtēja veselību
- Pārvērtēja prasmes
- Iztraucēja līdzbraucējs

Gājējs

- Uztveres nepilnības
 - veselības stāvoklis
 - reibums
- Neizprata situāciju
 - nezināja CSN
 - zināja daļu no CSN
- Nepietiekama pieredze

ERRARE
HUMANUM EST

Lucius Annaeus Seneca

CSDD

CEĻU SATIKSMES DROŠĪBAS DIREKCIJA

Bojāgājušos rada ne tikai kļūdas

Pārkāpējs

- tic, ka
 - pārkāpums rada personīgus **ieguvumus**,
 - patīkamāka, **aizraujošāka** braukšana,
 - ātrāk **nokļūst** galamērķī,
 - vadītājs, kas **labāk pārvalda automobili**, ir drošāks autovadītājs,
 - cilvēki ar augstu pašnovērtējumu atbalsta pārkāpšanu un, ka tā ir **normāla** uzvedība.
- par augstu **vērtē** savas autovadīšanas prasmes, par zemu – pašriskus.

Šīs nav kļūdas

- Vienu jau var
- Ierobežojumi nav man
- Lēni brauc kas nemāk
- Varu skatīties filmu un braukt
- Māku runāt pa telefonu
- Ar mani nekas nekad nav noticis
- Visu zinu

4th Baltic Vision Zero Conference (online)

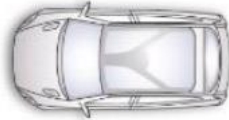
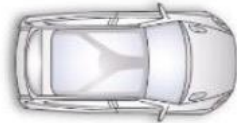
Vision Zero in a changing world

7 December 2022 at 10.00-15.00 (CET)

Cilvēki nav izturīgi

**Pieļaujamais
braukšanas
ātrums**

80

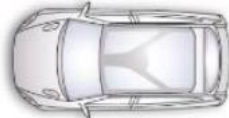

**Frontāla
sadursme**
(nav nodalītas
brauktuves)

60

20

40

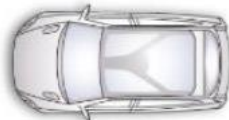

**Uzbraukums
gājējiem**
(kur bieži atrodas
kopīgā satiksmē)

10

30

70

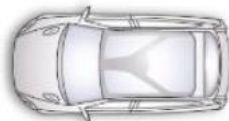
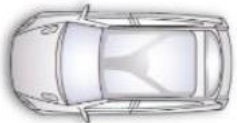

**Sāniska
sadursme**
(krustojumi
tuvu 90°)

55

15

△ 40

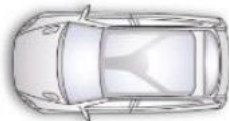

**Pakalējā
sadursme**
(gaida kreiso
pagriezienu)

△ 20

△ 20

110

**Uzbraukums
dzīvniekam**
(ja nav žogu)

80

30

Kas atbild par ceļu satiksmes drošību?

	Tradicionāla pieeja	Nulles vīzija
Kas atbild par satiksmes drošību?	Atsevišķie satiksmes dalībnieki	Sistēmas izstrādātāji un uzturētāji.

- mēs vainojam CSN **pārkāpējus**, retāk – **sistēmas veidotājus**
- katram **satiksmes dalībniekam** jāpielāgojas transporta sistēmai

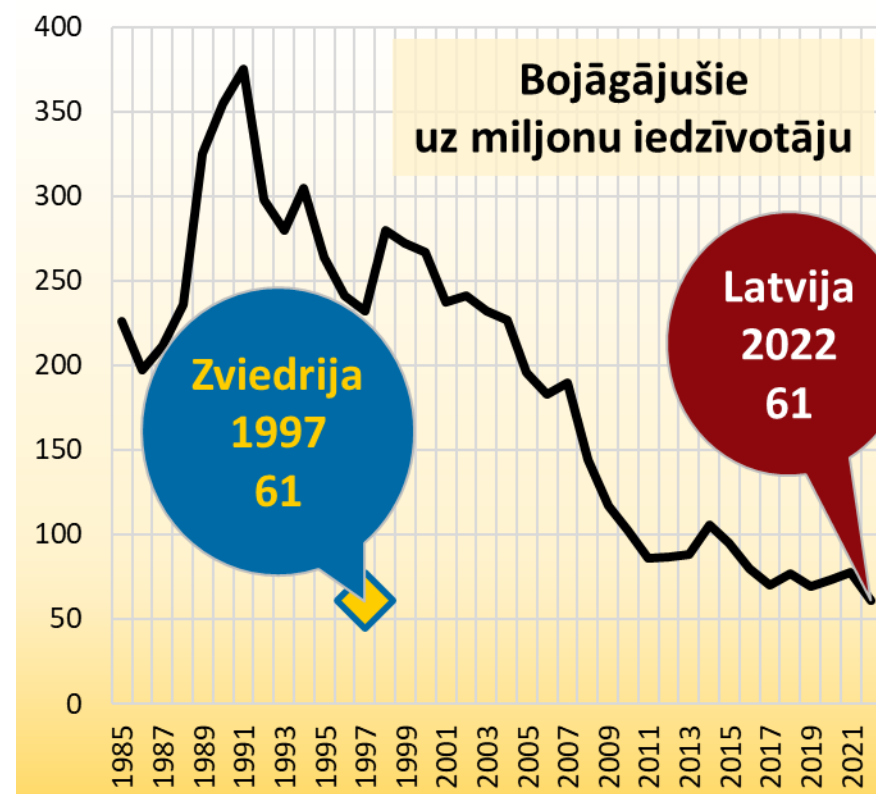
0 vīzija

- Ceļu satiksmes dalībniekiem **jāievēro** noteikumi
- Ja noteikumi netiek ievēroti, jāatbild sistēmas **izstrādātājiem**
- Transporta **sistēmu veido atbilstoši** satiksmes dalībniekiem

Sabiedrības vēlmes un mērķi

	Tradicionāla pieeja	Nulles vīzija
Kādas ir cilvēku vēlmes ?	Cilvēki nevēlas drošību	Cilvēki vēlas drošību
Kas ir mērķis ?	Optimāls bojāgājušo un ievainoto skaits	Nepieļaut bojā eju un smagi ievainotos ceļu satiksmē

- jāizprot un **jādefinē**, ko mēs vēlamies
- drošības vēlēšanos jāapstiprina **praktiskos** darbos
- no daudz kā pierasta var nākties **atsacīties**
- ir iespēja **iegūt** lielāku drošību

Bojā gājušo un smagi ievainoto skaits Latvijā

<https://www.csdd.lv/celu-satiksmes-negadijumi/ikmenesa-dati>

Ceļu satiksmes negadījumu aktuālā informācija:

No gada sākuma līdz 2023. gada 4. martam Latvijā ir **19 bojāgājušie**.

No gada sākuma līdz 2023. gada 28. februārim Latvijas ceļu satiksmē ir **44 smagi ievainotie**.

Bojāgājušo satiksmes dalībnieku skaits:

Gads	No 01.01.	No 01.01.	No 05.03.	
	līdz 04.03.	līdz 31.12.	iepr.g.	līdz 04.03.
			skaitis	uz milj.
2014	24	212	184	92
2015	29	188	218	110
2016	23	158	182	92
2017	24	136	159	82
2018	23	148	135	70
2019	20	132	144	75
2020	25	139	137	72
2021	18	147	133	70
2022	19	115	148	79
2023	19		115	61
2023	Mērķis < par	118	118	63

Smagi ievainoto satiksmes dalībnieku skaits:

Gads	No 01.01.	No 01.01.	No 01.03.	
	līdz 28.02.	līdz 31.12.	iepr.g.	līdz 28.02.
			skaitis	uz milj.
2014	57	434	475	237
2015	41	479	420	211
2016	51	525	488	248
2017	87	496	561	288
2018	72	542	486	251
2019	60	461	532	277
2020	65	491	470	246
2021	44	460	471	249
2022	52	429	457	244
2023	44		423	226
2023	Mērķis < par	417	417	222

CEĻU SATIKSMES DROŠĪBAS DIREKCIJA

Ceļu satiksmes drošības indikatori (CSDi)

- CSDi paredzēti atbildei uz jautājumu – kāpēc notiek **smagi** CSNg
- Ceļu satiksmes drošības indikatori ir būtiska ceļu satiksmes drošības **stratēģijas** sastāvdaļa
- CSDi **iegūšanas** veidi
 - novērošana;
 - aptaujas;
 - datubāzes (IM, CSDD; LVC, NMPD);
 - devēji, kas izvietoti uz ceļa vai automobiļos.

CSDi Latvijā 2021. – 2024.

- EK projekts **Baseline** 2021. – 2022.
- CSDi noteikšana un metodikas pilnveide
- EK projekts **Trendline** 2023. – 2024. gadā
 - arī lai izmēģinātu, izanalizētu, iegūtu **jaunus** CSNi;
 - Latvijā vismaz viens jauns CSNi ESRA projektā.

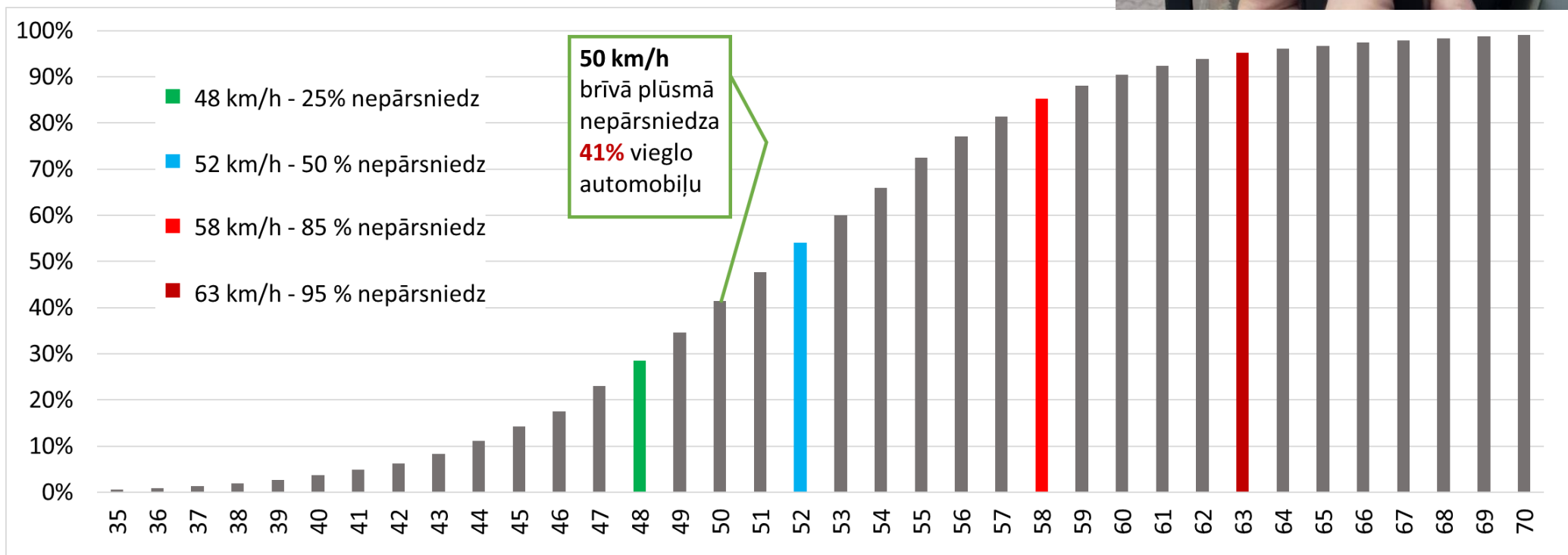
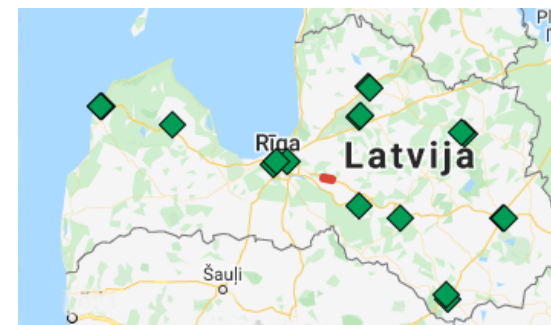
CSDi Baseline nepublicētie rezultāti

- Aizsargķiveres motocikli **99,96%** (projektā 1. no 9);
- Aizsargķiveres velosipēdisti **14,7%** (7. no 7);
- Drošības jostas **93,6%** (6. no 8); **2022. – 85,3%**
- Bērnu sēdeklīši **61,9%** (4. no 6); **2022. – 50%**
- Mobilās ierīces **90,5 %** (15. no 15); **2022. – 88%**
- Ātrums apdzīvotās vietās **41 %** (7. no 9);
- Ātrums ārpus apdzīvotām vietām **29 %** (9. no 9);
- Nebraukšana reibumā **99,95%** (1. no 7);
- Mediķu ierašanās apdz.v **15:05**; ā.apdz.v **22:37** (3. no 9);
- Ceļu infrastruktūra (drošāki ceļi **4,4%**) (3. no 3);
- Transportlīdzekļu drošība Euro NCAP (2. no 10);

Ātruma ievērošana apdzīvotās vietās 2021

Veicot mērījumus ar rokas radaru
2021. gada septembris līdz novembris
19 ātruma mērīšanas vietas
3 785 viegie automobiļi

- Rīga
- Daugavpils
- Jēkabpils
- Rēzekne
- Valmiera
- Ventspils
- Cēsis
- Talsi
- Aizkraukle
- Gulbene

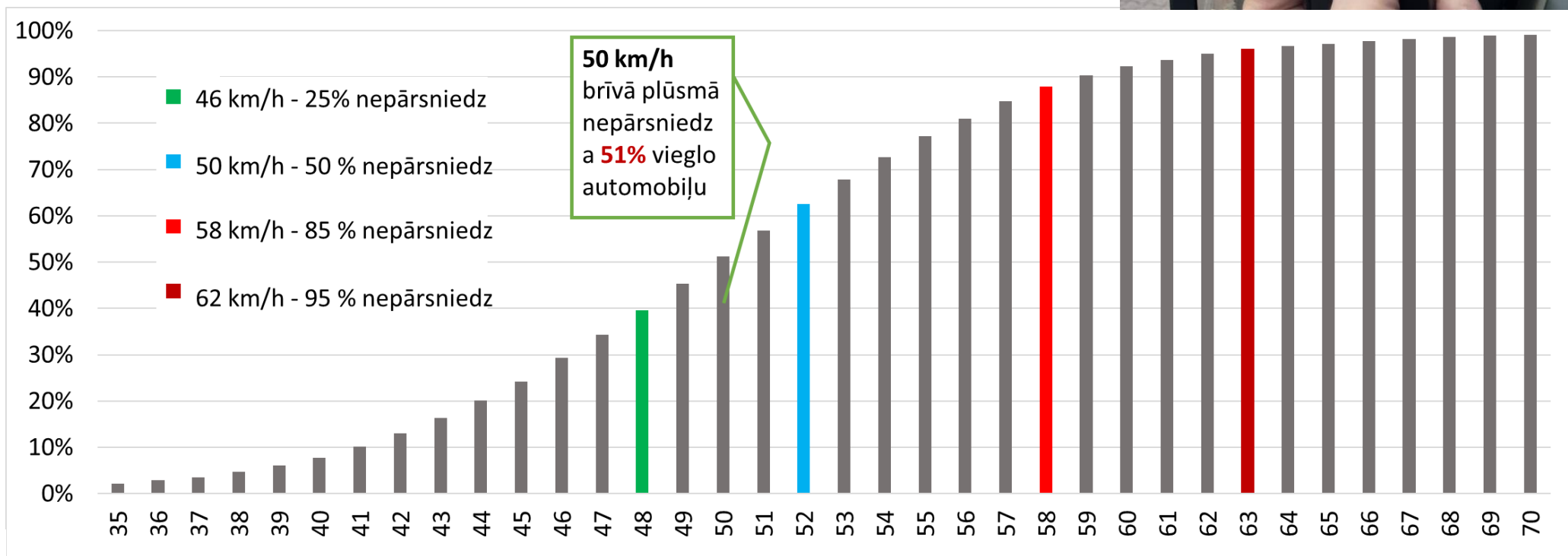

2021. gada pētījumā Latvija no 9 ES valstīm 7.

Ātruma ievērošana apdzīvotās vietās 2022

Veicot mērījumus ar rokas radaru
2022. gada septembris līdz novembris
13 ātruma mērīšanas vietas
2 429 viegie automobiļi

- Rīga
- Jūrmala
- Jelgava
- Liepāja
- Saldus
- Viļaka
- Kārsava
- Gulbene

2022. gada pētījumā Latvija, salīdzinot ar 2021.g.datiem, no 9 ES valstīm 5.

CSDD

CEĻU SATIKSMES DROŠĪBAS DIREKCIJA

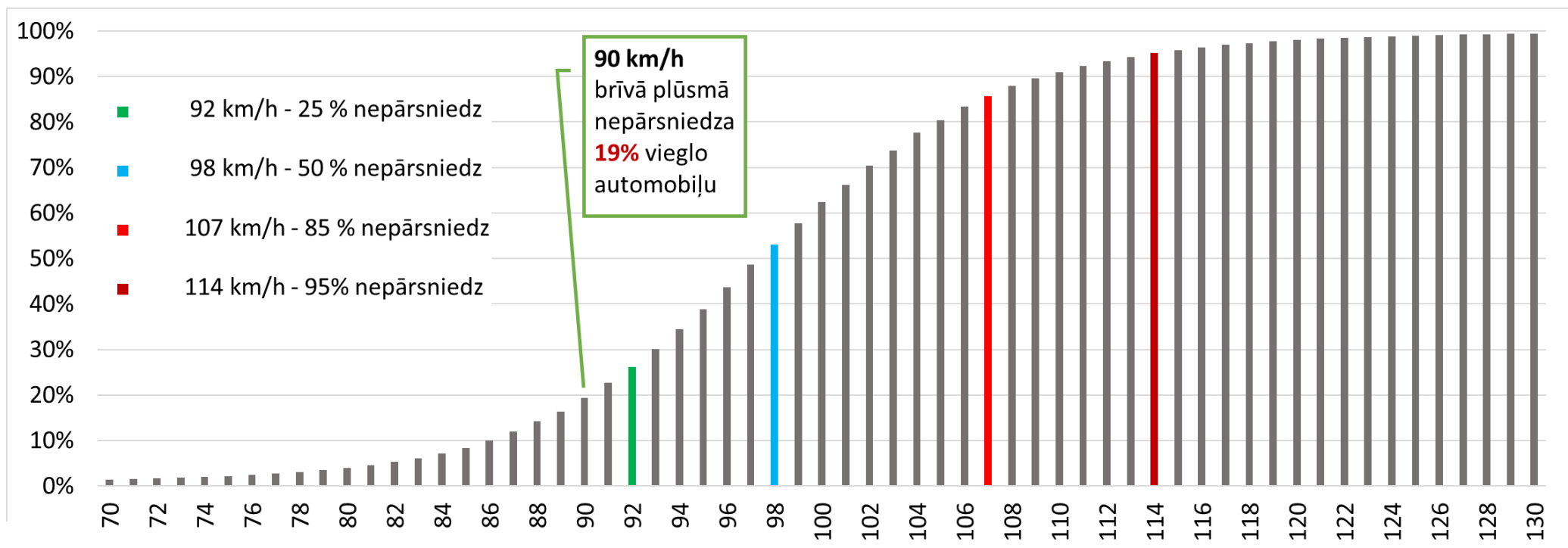
Ātruma ievērošana ārpus apdzīvotām vietām 2021

Apstrādājot Latvijas Valsts ceļu datus.

2021. gada septembris un oktobris

9 ātruma mērīšanas vietas

45 903 viegie automobiļi

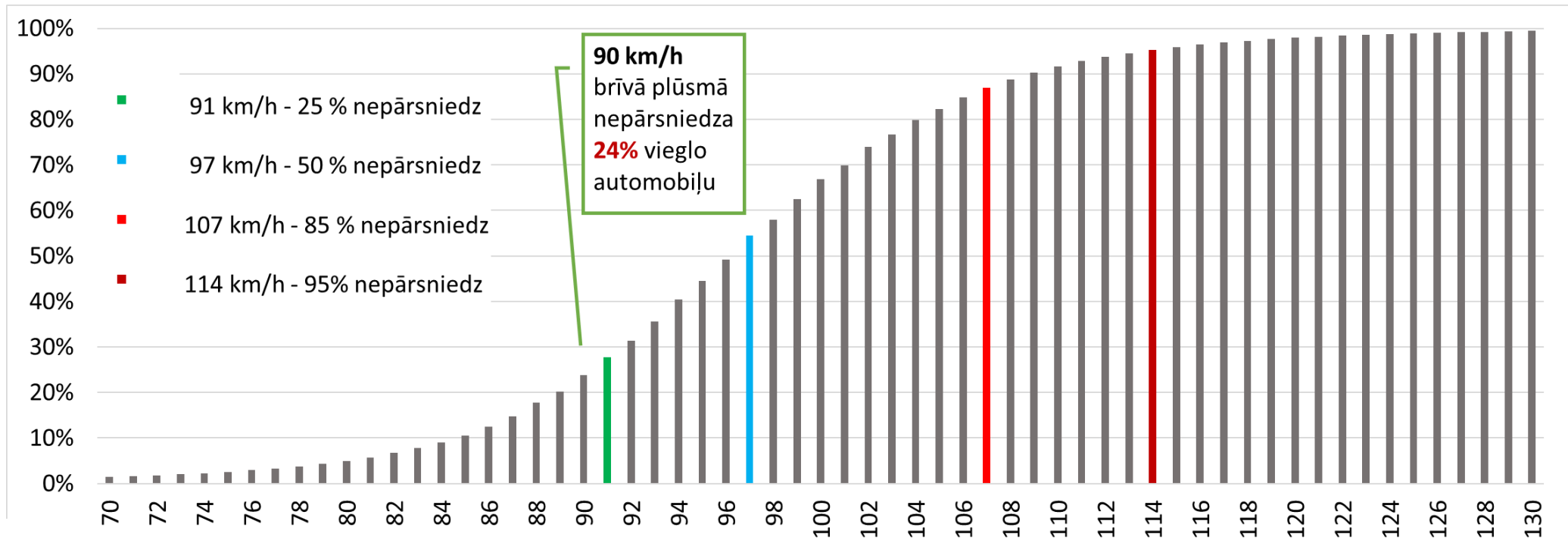
Ātruma ievērošana ārpus apdzīvotām vietām 2022

Apstrādājot Latvijas Valsts ceļu datus.

2022. gada septembris un oktobris

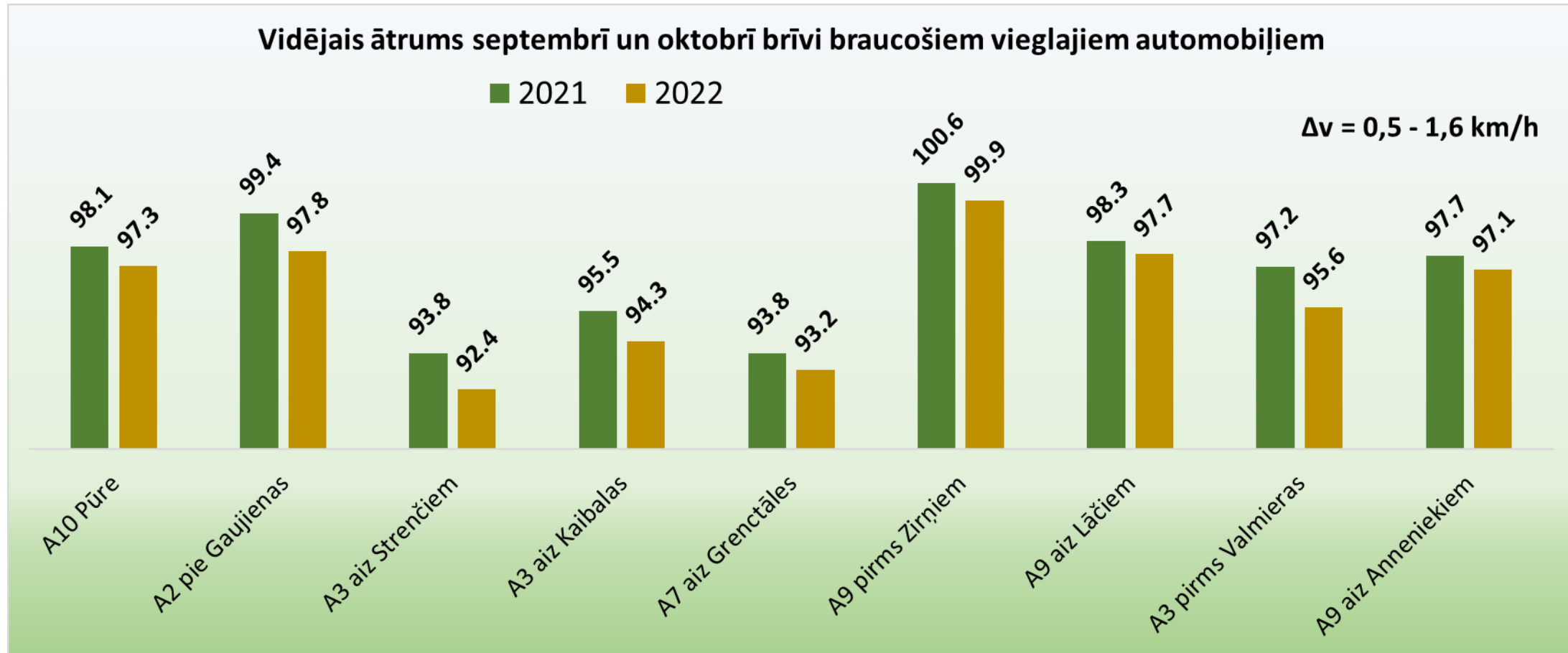
9 ātruma mērīšanas vietas

121 200 viegie automobiļi

90 km/h
brīvā plūsmā
nepārsniedza
24% vieglo
automobiļu

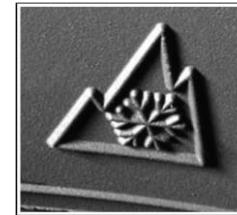
Brīvi braucošo vieglo automobiļu vidējais ātrums ārpus apdzīvotām vietām 2021 un 2022

- vidējā ātruma samazinājums 1%, bojā gājušo būtisks samazinājums 2022. gadā

CSDD priekšlikumi

- Tehnisko līdzekļu konstatēto pārkāpumu izmantošana OCTA polišu prēmiju noteikšanai
- Elektroskrejriteņu obligāta reģistrācija ar numura zīmēm un OCTA
- Brīdinājums par ātruma pārkāpumu tikai līdz 5 km/h
- Automobiļu ar trešo valstu numura zīmēm kontrole ar tehniskiem līdzekļiem
- Ziemas periodā atļaut riepas tikai ar atbilstošu ziemas marķējumu (paredzēts pārejas laiks)
- Luksofora aizliedzošā signāla pārkāpuma automatizētā kontrole

(No marta Liepājā)

Paldies par Jūsu uzmanību!

